11de JAARGANG **CURACAO DEN 10n. FEBRUARI 1894** **N° 528**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 *tot* 7 *regels fl* 0,50. *voor elken regel meer fl.* 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— *pa tres luna, pagar padilanti.*
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— *pa anja.*
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 *té* 7 *regel fl.* 0,50 *cada regel mas fl.* 0,07½.

Fr. Henricus Alphonsus Maria Joosten

ORDINIS PRÆDICATORUM.

Door de genade Gods en de gunst van den Apostolischen Stoel,

TITULAIR BISSCHOP VAN MARCIANA

APOSTOLISCH VICARIS VAN CURAÇAO.

AAN DE GEESTELIJKEN EN GELOOVIGEN VAN ZIJN VICARIAAT.

ZALIGHEID IN DEN HEER!

Beminde Geloovigen,

WEDEROM zijn de ernstige dagen van den heiligen Vastentijd genaderd en is daarmede het oogenblik aangebroken, waarvan wij gaarne gebruik maken, om een herderlijk woord tot U te richten. Ditmaal hebben wij het noodig geoordeeld U te onderhouden over *de christelijke opvoeding der kinderen.* Een der voornaamste plichten toch van het Herdersambt is, te waken over de opleiding van het jeugdig geslacht en te zorgen, dat het doordrongen worde van waarachtige godsdienstigheid en echt christelijke deugd. Van een goede en godsdienstige opvoeding, of eene verkeerde zonder godsdienst, hangt immers zooveel af. Niet slechts het tijdelijk en eeuwig welzijn van het kind zelve is daarmede op het nauwst verbonden, maar ook dat der ouders en opvoeders aan wier zorgen de kinderen zijn toevertrouwd. En wat niet minder zegt: de glorie Gods, de eer Zijner Kerk, als ook het belang der maatschappij en het geluk van elk huisgezin in het bijzonder — dat alles wordt bevorderd of tegengewerkt door de goede of slechte opvoeding van het kind. Om U dan, B. G., in het vervullen eener zoo zorgvolle en gewichtige taak zooveel mogelijk voor te lichten en tevens, om Ons, door God met de zorg uwer zielen belast, van een zware verplichting te kwijten, wenschen wij U heden te doen zien: èn welke de verhevene plicht is, die op ouders en opvoeders rust, om de kinderen, aan hun hoede toevertrouwd, een christelijke opvoeding te geven, èn wat hun te doen staat om daaraan waardig te beantwoorden.

God, B. G., is het hoogste en laatste einddoel van den mensch: *op Hem moet zijn oog gericht zijn,* zegt Paus Leo XIII in Zijn beroemde Encycliek van 10 Januari 1890, *op Hem al zijn streven.* Dat geheele streven van den mensch nu wordt aangeduid en samen gevat in het woord van den Ecclesiastes (XII. 13). *Deum time et mandata eius observa: hoc est enim omnis homo. Vrees God en onderhoud Zijn geboden; dit toch is de geheele mensch,* en reeds vroegtijdig hebben wij geleerd, dat dit geen slaafsche vrees, maar een als die van het kind voor den vader moet zijn, en alles dus besloten ligt in het kennen, beminnen en dienen van God.

Om dat doel te bereiken heeft God den mensch aan den mensch verbonden en gewild, dat het menschengeslacht uit den familieschoot zou vóórtkomen, opdat de aldus nieuw geborenen in hunne voortbrengers degenen zouden vinden, die hen konden onderwijzen in hun hoogste levensdoel. Zóó heeft het huwelijk, door God ingesteld, in hoofdzaak geen andere bestemming dan te vormen deugdzame en godsdienstige menschen voor deze wereld en burgers voor het rijk der Hemelen. Daarom *rust op de ouders de plicht;* gelijk te recht zegt Paus Leo in genoemde Encycliek, *zorg te dragen dat de geheele opvoeding hunner kinderen in overeenstemming zij met het einddoel, waartoe God hun kinderen heeft geschonken.* En hiermede is het welzijn der geheele samenleving ten nauwste verbonden, zooals in hetzelfde schrijven gezegd wordt: want *het huisgezin is de wieg der burgerlijke maatschappij.* Wordt in gene de opvoeding naar de regels der wijsheid geleid dan zal deze er wèl bij varen, zoo niet, er door verdorven worden. Hoe verheven derhalve is de taak der ouders en hoe zwaar de verplichting, de kinderen van hun jeugd aan God te doen kennen en Zijn heiligen Dienst, en hun hart reeds vroeg te vormen tot vroomheid en deugd. Naar het woord van den H. Chrysostomus, zijn de kinderen de schat, die hun door God ter bewaring is gegeven: *Magnum habetis depositum pueros.* Eenmaal zullen zij rekenschap daarvan moeten geven aan God en wee! de ouders, door wier nalatigheid de kinderen verloren gaan!

Wat die verplichting daarenboven niet weinig veredelt en verzwaart, is de zorg, die de ouders te dragen hebben, dat de onschatbare genaden, welke de kinderen bij het heilig Doopsel ontvangen hebben, zooveel mogelijk bewaard blijven. Op dat oogenblik toch zijn die kinderen herboren tot kinderen Gods; zijn zij broeders geworden van Jezus Christus, *erfgenamen Gods en medeerfgenamen van zijn Rijk;* ad Rom. VIII; *zijn hun lichamen gezalfd tot tempels van den H. Geest.* Dat heilig Doopsel heeft de Kerk slechts onder die voorwaarden, en op die belotten aan het kind toegediend, dat er gewaakt zou worden, dat die genaden in dat jeugdig hart zouden bewaard blijven, opdat het later, met behulp daarvan, aan zijn verheven roeping zou kunnen beantwoorden. En doordrongen van de grootheid dezer verplichting, maar tevens, en te recht, vreezende, dat sommige ouders hetzij door nalatigheid of boosheid, hetzij door den dood of andere omstandigheden, verhinderd zouden worden daaraan naar behooren te voldoen, eischt de Kerk in haar moederlijke bezorgdheid een borg daarvoor in den peter en meter, wien zij dezelfde zorgen voor het kind oplegt, ingeval de ouders hun verplichtingen niet, of niet kunnen nakomen. Kostbaar, rijk dus, is de schat, die God den ouders in hun kinderen heeft toevertrouwd. *Depositum custodi* (I Tim. VI. 20) *Bewaart dien schat* ouders! Niet zoozeer als den uwen, d. w. z. beschouwt uwe kinderen niet zoozeer als u eigendom, maar als kinderen Gods, aan uwe zorgen toevertrouwd en als U wederom teruggeschonken, om ze voor Hem op te voeden. Zoo beschouwd, zult gij uwe kinderen grootbrengen met eerbied en achting, niet als die men toedraagt aan een zaak dezer wereld, maar als panden, die aan God zijn toegeheiligd. Had een Anna, zegt de H. Crysostomus zooveel eerbied voor haar kind Samuel, omdat hij toegewijd was aan den dienst van den Tempel: omhelsde de vader van Origenes zijn zoon wijl hij in hem zag den tempel van den H. Geest, zoudt gij dan minder eerbied hebben voor uwe kinderen, die vervuld zijn met de genade van het heilig Doopsel? *Ondervraagt uw geloof,* — aldus spreekt dezelfde H. Chrysostomus de ouders aan — *wat zegt het U? Wat toont het U in dat kind aan Uwe zorgen toebetrouwd? — Op zijn voorhoofd leest gij het zegel der genade, waardoor God hem aangenomen heeft tot zijn kind: ziet dus wel toe, dat hij dat recht niet meer verlieze door de zonde. Zijn tong heeft geproefd het zout der wijsheid, draagt zorg, dat het er op blijve bewaard; zijn hoofd en borst dragen nog de teekenen van het goddelijk kindschap, worden die teekenen geschonden, den hebt U dit eenmaal voor God te verantwoorden. In zijn ziel zijn de zaden aller deugden, weest er op bedacht, dat zij vruchten voortbrengen; Jezus Christus heeft hem een Engelbewaarder geschonken: in die zorg om het te bewaren hebt gij een ruim aandeel."* Zoo spreekt die heilige Bisschop tot zijn volk van Constantinopel over de dure verplichting der ouders, om hun kinderen met wijsheid op te voeden, wijl hun eigene zaligheid en die hunner kinderen, of hun eeuwig ongeluk er van afhangt, en noemt hen die daaraan ontbreken *een soort van kindermoorders.*

Wat U eindelijk, en tot uw heil, de noodzakelijkheid om die plicht naar waarde te vervullen, nog sterker moet inprenten is de boetvaardigheid, die wij allen moeten beoefenen. Wij allen hebben gezondigd en opdat God ons barmhartig en genadig zij, dienen wij zijn gramschap te verzoenen door onze boetvaardigheid. Geen beter werk van boetvaardigheid voor U, o Ouders, dan te zorgen, dat uwe kinderen niet in zonde vallen. Gij weet zelve het best, hoe de zonde in uw hart is binnengedrongen; zorgt hen daarvoor te vrijwaren; neemt voor hen weg, wat de oorzaak was van uwen val. En zijn uw kinderen wellicht de vrucht uwer zonde, o de boetvaardigheid, die gij beoefent in hun opvoeding geneest veel. "*Zeker,*" roept de H. Augustinus die moeders toe, *zeker, gij kunt Uw eerste ongerechtheid herstellen. Zijn U kinderen in zonde geboren, zorgt dan voor hun deugdzame opvoeding. Hunne onschuld zal het herstel zijn van de onschuld door U verloren, want God wil den dood des zondaars niet, maar dat hij zich bekeere en leve.* Ezech. XVIII.

Zietdaar B. G. de gewichtige verplichting die op de ouders rust, om hunne kinderen waardig op te voeden; zien wij nu, wat hun te doen staat, om daaraan naar behooren te voldoen.

Geen betere leidsman in het kennen en vervullen onzer verplichtingen dan de H. Geest zelve. Welnu, Deze ondervraagt de ouders in het Boek Eccl. VII. 25, aldus: *Filii tibi sunt? Zijn U kinderen geschonken?* — en onmiddelijk volgt daarop de raadgeving, de regel, die de ouders te volgen hebben: *erudi illos et curva illos a pueritia eorum:* onderwijst en buigt hen van hunne jeugd af. Wat nu moet in hen onderricht, wat gebogen, geleid worden? Het verstand, ook reeds in het jeugdig kind, zoekt naar leering: het hart, hoe jong ook, hecht zich aan, wat het lief heeft. Beide derhalve moeten volmaakt worden: het verstand door het doen kennen der waarheid; het hart door het beminnen der deugd. Die waarheid leert het kind langzamerhand kennen door het onderricht; die liefde tot de deugd wordt opgewekt door *wijze berisping* en *goed voorbeeld* vooral.

In de eerste plaats zeggen Wij, hebben de ouders te zorgen, dat hun kinderen wèl onderricht worden. De H. Chrysostomus drukt hun die plicht met aandrang op het hart, als hij hun aldus toespreekt: *Apostoli estis familiæ vestræ; hanc apostolus vocat ecclesiam domesticam: huic præsidetis, hanc instruitis. Gij zijt de apostelen van uw huisgezin; dat noemt de Apostel de kerk des huisgezins; daarin zit gy voor, hen hebt gy te onderrichten.* En dit is geen nieuwe verplichting waar de H. Kerkvader nadruk op legt, zij vindt haar grond in de natuur van den mensch zelve en wordt in de H. Schriftuur op menige plaats den ouders ingeprent. Wanneer Mozes, bijvoorbeeld, de weldaden door Jehovah aan Zijn volk bewezen opsomt en Zijn geboden verklaard heeft, roept hij Israël toe: *Et narrabis ea filiis tuis: En verhaalt dit aan uwe kinderen.* Zij moesten hun kinderen onderrichten in datgene, wat God geboden en gedaan had aan Zijn uitverkoren volk en dat zij die verplichting als zoodanig kenden en vervulden, blijkt uit het woord, dat wij meermalen in de H. Schrift lezen: *Audivimus ex pa-*

tribus nostris : Wy hebben van onze vaderen gehoord. Daarom kon dezelfde H. Vader, hierop doelende, het teekenende woord gebruiken : *Libri sunt labia parentum : de boeken zyn de lippen der ouders, waarran zy de wysheid, het onderricht ontvangen.*

Zietdaar de plicht der christelijke ouders : hun kinderen God te leeren kennen en de weldaden, die zij van Zijn hand ontvangen hebben: Zijn wetten hun voor te houden en te verklaren ; in één woord : hun te onderrichten in den dienst van God en Zijn H. geboden.

Voorzeker zullen er vele ouders gevonden worden, aan wie tijd en gelegenheid, of wel voldoende kennis der waarheden van den christelijken godsdienst ontbreekt, om die verplichting naar behooren te vervullen, doch gelijk in alles, heeft de H. Kerk hun ook hierin hulp geschonken in Hare priesters, die gesteld zijn, om die taak der ouders over te nemen. Deze vermanen, deze bidden de ouders hun verplichting na te komen en hun kinderen te doen onderwijzen in hun godsdienst, in de christelijke leering of den catechismus — en is het nu niet bedroevend te zien, waar zooveel gelegenheid geschonken wordt, hoe honderden ouders die verplichting geringschatten en verwaarloozen en aldus de oorzaak zijn van het tijdelijk en eeuwig onheil wellicht dergenen, die door God aan hun zorgen zijn toevertrouwd ?

En niet alleen de christen moet in het kind volmaakt worden door het onderricht in de christelijk leer, maar ook moet het gevormd worden tot een nuttig lid der samenieving door het onderwijs in de menschelijke wetenschappen. Hier echter moet een wijze voorzichtigheid de ouders leiden. Het is U immers bekend, dat niet alle onderwijs, dat gegeven wordt voor uwe kinderen dienstig is. Wetenschap alleen maakt hoogmoedig, werd reeds voor eeuwen gezegd, maar een leer, die doortrokken is van de kennis en de liefde tot God, die alleen bouwt op. En de gelegenheid tot het aanleeren van zulk een wetenschap wordt U aangeboden op de katholieke scholen, die in Uw midden zijn opgericht. Wij brengen hier in herinnering, wat Wij U drie jaren geleden met betrekking tot dit punt voorhielden *De ouders,* zoo lieten Wij Paus Leo XIII spreken, *mogen niet rusten, voor zij hun kinderen overeenkomstig de grondstellingen van den christelijken godsdienst kunnen opvoeden. Bepaaldelijk en bovenal moeten zij op hun hoede zijn tegen scholen, in welke de zielen der kinderen gevaar loopen, het vergif der goddeloosheid in te zuigen. Als het de opvoeding en het onderwijs der jeugd betreft, mag geen arbeid te zwaar geacht, geen moeite ontzien worden. Met groote geldelyke opofferingen en pryszenswaardige standvastigheid hebben de katholieken in verscheidene landen voor hun kinderen eigen scholen opgericht en daardoor de bewondering van allen gewekt.*

En, voegden Wij hieraan toe, wij mogen er trotsch opgaan en er dankbaar voor zijn, dat ook in onze maatschappij zulke scholen tot stand zijn gekomen. Zou het nu niet van een onvergefelijke minachting getuigen, indien katholieke ouders, met voorbijgaan der katholieke scholen, hun kinderen naar andere scholen heenzonden? Zou het met betrekking tot de plicht der ouders, om hun kinderen *godsdienstig op te voeden* voor het geweten niet onverantwoordelijk zijn, wanneer zij hun kinderen aan het gevaar eener niet godsdienstige opvoeding blootstellen, terwijl de gelegenheid tot een godsdienstige aangeboden wordt? Nogmaals zij dan hier den ouders op het hart gedrukt, dat zij, beseffend welke zware plicht op hen rust, de gelegenheid, om hun kinderen een christelijke leiding te geven, niet ongebruikt laten, maar hen toevertrouwen aan de bijzondere katholieke scholen, die wij in ons midden bezitten. Dan zal een geslacht van godsdienstige mannen en nuttige burgers gekweekt worden, die niet slechts hun plichten jegens God getrouw zullen vervullen maar zich verdienstelijk weten te maken voor de maatschappij. Want wáár is het pauselijk woord : „*Waar aan de jeugd de lessen van oprechte braafheid worden ingeprent en waar zij te huis een school van christelijke deugden vindt, daar zijn ook de beste waarborgen voorhanden voor het welzijn der maatschappij.*"

Met de zorg voor de verstandelijke ontwikkeling van het kind moet echter de vorming van het hart samengaan. Hier is de zetel der hartstochten. Worden die in het kind goed geleid, dan strekken zij het later ten zegen en worden een bron van goede daden ; slecht of in het geheel niet geleid, zijn zij de oorzaak van bitterheid en verdriet, ja dikwerf van de grootste misdaden in het leven en daarna van een rampzalige eeuwigheid. Van hoeveel gewicht is dus de plicht der ouders, om het hart van hun kind te vormen door zijn driften te beteugelen en te leiden. En dit geschiedt vooral door de berisping, zoo noodig, door de kastijding. *Qui parcit virgæ, odit filium suum : die de roede spaart haat zijn zoon,* zegt de H. Schrift. Prov. XIII. 24. En inderdaad, een droevige ondervinding heeft het velen ouders geleerd, hoe hun kinderen, die hun kroon in dit leven, hun steun in hun ouderdom, hun glorie in den hemel hadden moeten en kunnen zijn, nu doordat zij hun kwade neigingen en lusten niet van jongs aan bedwongen hebben, hen tot verdriet en tot straf strekken. Waar in een huisgezin de roede gespaard wordt, waar berisping en bestraffing achterwege blijven en door een verderfelijke toegevendheid de fouten en gebreken der kinderen door de ouders worden ontzien, daar dalen rampspoed en onheil over ouders en kinderen neer, daar worden deze bedorven en gaan wellicht voor eeuwig verloren. Spaart dus, ouders, de roede der bestraffing niet, doch maakt er gebruik van met wijsheid. Dat zij geleid worde door de *voorzichtigheid.*

Niet alle kinderen verbeteren door de toepassing derzelfde straf: somtijds werkt een berispend woord meer goeds, dan eene lichamelijke kastijding. Dat zij gematigd worde door de *zachtmoedigheid,* want wie zijn kind in toorn bestraft, verbittert het, maar verbetert het niet. Dat zij geleid en gesteund worde door de *standvastigheid,* wijl daarvan alleen een gewenschte, blijvende verbetering der fouten afhangt. Waar heden een fout bestraft en morgen nalatig voorbij wordt gezien, daar ziet het kind spoedig, dat de ernst bij de bestraffing ontbreekt en gaat de vrees er voor weldra verloren.

Om echter in dit gedeelte der opvoeding waardig te slagen, wordt van de zijde der ouders tot het kennen hunner fouten en gebreken een groote waakzaamheid vereischt. *Waakt met alle zorgvuldigheid op al hunne gangen,* zegt U de H. Chrysostomus ; *welken omgang zij met anderen hebben ; welke verbintenissen zij aangaan, en verwacht geen genaden van God zoo Gij daaraan ontbreekt.* Gij moet U rekenschap geven van alles, wat buiten uw oogen met uw kinderen voorvalt ; hoe zij zich in den omgang met anderen gedragen, welke plaatsen en gezelschappen zij bezoeken. En vooral Gij ouders, die verplicht zijt hen ter dienst aan anderen toe te vertrouwen, in het bijzonder Gij, die buiten wonende en levende, Uw kinderen naar de stad moet zenden, om voor hun onderhoud te zorgen, ziet wel toe, in welken handen Gij hen gesteld hebt. Hoevelen toch, die met een rein hart het ouderlijke huis verlieten, keerden daar weldra terug met schande en de zonde in het hart !

Ziet dan toe, in welke handen Gij hen gesteld hebt, of hun gelegenheid gegeven wordt tot het vervullen hunner godsdienstplichten ; of daar goede zeden heerschen en er geen rede is om te vreezen dat de hunne daar gevaar loopen. Dat is Uw dure plicht, Ouders, en loon of straf wacht U, naar gelang Gij U ijverig of nalatig in het vervullen daarvan betoond hebt. Een afschrikkend voorbeeld zij U, dat van den hoogepriester Heli, van wien wij in de H. Schrift lezen, dat God hem strafte met een plotselingen, droevigen dood, om zijn zwakke toegevendheid voor zijne zonen, wier misdaden hij niet bestraft had. Ouders, *wij bezweeren U dan,* zoo roepen wij met den meer genoemden Bisschop U toe *waakt en weest bezorgd voor uwe kinderen maar boven alles denkt aan het heil hunner ziel.*

En toch, ondanks al dat onderricht en al die berispingen, die gij Uw kinderen geeft, zult gij in hun opvoeding niet slagen, wanneer het voornaamste ontbreekt, namelijk het goede voorbeeld. Vele ouders zorgen wèl, dat hun kinderen op katholieke scholen degelijk onderwijs ontvangen, ook ontbreekt het niet aan bestraffing of kastijding ; maar wat hierdoor gewonnen zou kunnen worden, gaat door het slechte voorbeeld der ouders verloren. In het voorbeeld licht de kracht der opvoeding. Een kind zal dikwerf de beteekenis van een of ander leering niet genoeg beseffen ; de berisping en bestraffing leveren niet altijd den gewenschten uitslag op ; maar het voorbeeld der ouders daarbij gevoegd, geeft het kind moed en kracht om dat na te volgen. Dit goede voorbeeld aan hun kinderen te geven, is derhalve een van de voornaamste plichten der ouders. En de Vaders van het geestelijk leven, die over deze stof gehandeld hebben, drukken hun dit wèl op het hart. De H. Hyronimus, schrijvende aan de ouders van een heilige jonkvrouw, voegt hun toe : Gedenkt, gij ouders eener maagd, dat gij haar beter onderrichten kunt door het voorbeeld dan door het woord. En de H. Eusebius zegt tot hen : *Leert hen door Uw gedrag het kwaad te vluchten, het goede na te streven, de zonde te haten, het oordeel te vreezen en God te beminnen.*

Voorzeker B. G. de grootste kracht eener goede opvoeding ligt in het goede voorbeeld dat de ouders den kinderen geven. Waar in een huisgezin de kinderen getuigen zijn van de onderlinge liefde en eensgezindheid der ouders ; waar zij nooit ruwe woorden hooren, waar zij zien dat de plichten jegens God en van hun staat getrouw worden vervuld,—daar blijft de indruk daarvan zoo diep in het kinderhart bewaard en begint het evenzeer dat goede pad van deugd en plicht te volgen, waarvan het, naar het woord van de H. Schrift als grijsaard niet af zal wijken ; maar wanneer de kinderen slechts wanorde in het huisgezin zien, wanneer de vader het loon van zijn arbeid verkwist, en de toorn niet van de moeder wijkt, wanneer er aan gebed en het vervullen der godsdienstplichten niet gedacht wordt,—dan ook dringt dit diep in het hart van het kind door en al wordt het ook door de vrees nog een tijd lang van het kwaad afgehouden later zal het niet te meer drift denzelfden slechten weg inslaan, die het zijn ouders heeft zien bewandelen. Hoe diep viel een H. Augustinus ! hoe ver week hij af van het pad der deugd ! En waaraan schrijft hij dit ongeluk toe ? Aan de toegevendheid en het heidensche voorbeeld van zijn vader gelijk hij zijn bekeering dank weet, naast God, aan de gebeden en het voorbeeld van Zijn Heilige moeder.

Vreeselijke verantwoording dus voor U, o Ouders, die door uw slecht voorbeeld oorzaak zijt van het ongeluk uwer kinderen ! Bedenkt, wat daar voor te wachten staat ! *Niet slechts zult Gij gestraft worden,* zegt de H. Chrysostomus, *voor Uw eigen zonden, maar ook voor die welke Uwe kinderen bedreven hebben.* Maar gelukkig de ouders, die door hun onderrichting, door hun berisping en door hun goed voorbeeld hun kinderen in de vreeze Gods hebben opgevoed : zij mogen met den goddelijken Meester zeggen : (S. Joan. XVIII). *Vader die Gij mij geschonken hebt, niet één heb ik ervan verloren. Terwijl ik met hen was, behoedde ik hen in Uwen naam.*"

Zietdaar B. G. wat Wij u bij den ingang van dezen ernstigen tijd wilden voorhouden. Ons innigst verlangen is, dat gij deze lessen diep in Uw geheugen inprent en met den zegen en bijstand Gods in beoefening brengt. Dan zullen Uw kinderen U hier in dit leven tot sieraad en troost en hiernamaals tot uw eeuwig geluk strekken.

Ten slotte, daar deze heilige tijd een tijd is vooral van gebed, manen Wij U aan Gods barmhartigheid af te smeeken over U zelven en uwe kinderen. Bidden wij ook voor Onzen H. Vader den Paus, die in zoo moeilijke omstandigheden Gods Kerk besturen moet ; voor onze jeugdige Koningin en Koning-Regentes, aan wie de belangen van het Moederland en onze dierbare Kolonie zijn toevertrouwd en voor al onze geestelijke en burgerlijke overheden, opdat God hen allen genadig zij en wijsheid en kracht moge schenken, om te arbeiden aan het eeuwig en tijdelijk welzijn van hen, die aan hun zorgen zijn toevertrouwd.

Wat de Vasten-dispensatie betreft verleenen Wij krachtens machtiging van den Apostolischen Stoel, Ons gegeven den 20 Februari 1889, dezelfde dispensatie, welke in vorige jaren U is verleend, onder aanmaning voor degenen die daarvan gebruik maken, door goede werken en aalmoezen aan de armen, overeenkomstig ieders vermogen, die Apostolische gunst te vergoeden.

En zal dit Ons Herderlijk schrijven op den Zondag van Quinquagesima op de gebruikelijke wijze van den predikstoel worden afgekondigd.

Gegeven te Curaçao, op den feestdag van den H. Joannes Chrysostomus den 27 Januari 1894.

✝ fr. H. A. M. JOOSTEN,
tt. Bisschop voornoemd.

Miss Kate Marsden

(*Slot*).

—Waar leerde u 't eerst de melaatschheid kennen?

—In den Russisch-Turkschen oorlog. Toen ik voor 't eerst die levende lijken zag, scheen 't mij toe, alsof al wat ik tot dusver van ziekte en lijden had gezien — en dat was veel — niets anders dan gewijzigde toestanden van gezondheid waren geweest. Ik *moest* aan de verschrikkingen van die ziekte denken : dag en nacht had ik visioenen van menschen, wien de melaatschheid handen, voeten, ooren, neus en oogen had opgegeten, menschen, die niet meer waren dan een romp, met iets dat een hoofd leeken, toch geen hoofd meer was, en die, verafschuwd door de gezonden, zich over den grond sleepten om hun voedsel te vinden. Dat was mijns eerste kennismaking met de *lepra.* In het kamp zelf hoorde ik toen van de Siberische toestanden ; hoe er, als 't ware, een geheel volk van zulke rampen was. En daar de gedachte in mij was gekomen, om paal en perk te stellen aan die ziekte, was 't noodzakelijk om haar goed te kennen, dat ik dat verre, vreeselijke leprozenland bezocht."

En nu schetste miss Marsden op levendige, opgewekte wijze zelfs, hare reis van 14,000 Engelsche mijlen, gedeeltelijk per spoor, gedeeltelijk te paard. Tot Omsk vergezelde haar miss Field, die daar evenwel moest achterblijven. En voorbij Omsk, in de gouvernementen Irkoetsk en Vjlinsk, ging het dwars door bosschen, dwars door moerassen, begeleid slechts door een klein kozakken-escorte, haar door de keizerin van Rusland meegegeven, overdag gevaar loopende door dwalende wolven te worden verslonden en 's nachts in strijd tegen vreeselijke muskieten. Een reis als Stanley dwars door Afrika's hart maakte, misschien met nog schooner doel.

„Gij zult het begrijpen, zoo vervolgde mis Marsden, dat ik u de tooneelen, die ik zag, wil sparen. Trouwens, zij zijn onbeschrijfelijk. Ik wil u liever zeggen, dat ik overal de grootste medewerking avond. Op het voorbeeld van de czarina en den czarevitsch en van de Russische regeering, gaven mij ook de particulieren hun steun en dientengevolge was ik voorspoedig in mijn strijd tegen de melaatschheid. Nu reeds zijn twee doctoren en vijf verpleegsters aan den arbeid in de leprozendistricten — veel te weinig nog, maar in vergelijking van vroeger reeds veel. De doctoren en verpleegsters zijn pioniers slechts: velen zullen spoedig volgen.

—Kan de ziekte door geneesmiddelen bestreden worden?

—In 't geheel niet. Afzondering is het eenige bestrijdingsmiddel van de lepra. Hun lijden kan verlicht, maar

zij zelden genezen worden; de hoofdzaak is: de uitbreiding. Er moeten leprozenkoloniën gesticht worden, waarin zij, die nog arbeidden kunnen, aan den arbeid worden gezet en het leven, in 't algemeen, ietwat draaglijk wordt gemaakt. Nu huizen de leprozen in holen en spelonken, te zamen of, soms wel, geheel alleen. Dat mag natuurlijk niet zoo blijven. Dat is onmenschelijk. Er moeten dorpen gebouwd worden, ingericht naar de eischen der hygiëne. Elk dorp moet zijn geneesheer en ziekenverpleging hebben. En vooral moeten de huwelijken onder de leprozen worden verhinderd.

— Is de melaatschheid alleen in Siberië te vinden?

— Neen, maar bijvoorbeeld in de buurt der Oostzee wordt zij op regelmatig-hygiënische wijze bestreden. In Riga is zelfs een leprozen-gasthuis. Zulke inrichtingen moeten nu ook in Siberië komen en zullen er, hoop ik, komen. Ik ga nu opnieuw naar Petersburg en hoop er wederom door de czarina ontvangen te worden en dan ga ik weder naar Siberië.

— Heeft uw Engelasch boek de Russische regeering niet ontstemd?

— Integendeel. Zij heeft dadelijk de hand aan 't werk geslagen, om de toestanden, de die ik had gevonden, te verbeteren. O, de Russen zijn goede, ijverige, liefdadige menschen en hoewel ik op mijn eersten reis door Siberië aan de grootste gevaren was blootgesteld: in het bewijzen, dat mijn leven in Gods hand was en dat ik een goed werk had te doen, vond ik kracht en bij alle menschen, die ik ontmoette, vond ik steun, als ik hun mededeelde, dat ik ging trachten den melaatschen dien gevreesden bannelingen en paria's, een menschwaardig leven te schenken.

NIEUWSBERICHTEN

CURACAO.

De Gouverneur zal Zondag den 11en. Februari a. s. niet ontvangen.

De Adjudant van den Gouverneur,
R. W. van Wieringen.

In de afgeloopen week arriveerde met het stoomschip *Prins Maurits* alhier Mgr. Tonti, Aartsbisschop van *Porte au Prince*. Zijn Doorl. Hoogw. was vergezeld van zijn Secretaris, de ZEW. Heer Guolitierri, vroeger verbonden aan het pauselijk gezantschap van Brazilië.

Na een kort bezoek aan de R. K. Bijzondere Scholen, Pensionaten en andere inrichtingen vertrok Zijn Doorl. Hoogwaardigheid des namiddags met de zelfde gelegenheid naar *Caracas*.

Zooals aangekondigd was, werd Woensdag avond ll. de Weezen-bazaar der V. P. Gemeente alhier door den Hoog Edel Gestrengen Heer Gouverneur Mr. C. A. H. Barge plechtig geopend.

Groot was het getal der belangstellende bezoekers, die zich in hunne verwachting voorzeker niet hebben bedrogen gezien.

De étalage der vele ingezonden voorwerpen was keurig en smaakvol, en noodigde, ongerekend het goede doel, uit zich zelve reeds tot het offeren eener gave. Daar hebben de Dames en Heeren, die zich daarmede belast hebben alle eer van.

Moge dit weldadig werk den weezen, voor wie het ondernomen werd, tot langdurig voordeel strekken.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Julia Delmoral, Felipe Jansen, Margarita Fanes, Benita del C. Martinez, Catalina v. B. Zevereijn, Tomas R. Olivares, Momo Cruz, Pedro Ml. S. H. A. de Lima.

Te Etten (N. Brt.) is den 15 Januari l. l. overleden de ZeerEerw. Heer C. De Bruin, sedert verscheidene jaren rector van het pensionaat voor meisjes aldaar. De overledene is de broeder van de ZEW. Mère Francisca, directrice van ons pensionnaat voor meisjes te Welgelegen; wie wij bij deze onze hartelijke deelneming betuigen.

NEDERLAND.

— Dezer dagen zijn door de Koningin-Regentes in audientie ontuangen, voorzitter, leden en secretarissen van de enquête-commissie voor den arbeid.

— Omtrent de ontvangst van de commissie voor de arbeidsenquête door H. M. de Koningin-Regentes, deelt men het volgende: In antwoord op het inleidend woord door den voorzitter der commissie, jhr. mr. W. F. Rochussen, bij de aanbieding van het eindverslag aan H. M. gesproken, heeft H. M. aan den voorzitter dank betuigd voor den gewichtigen arbeid, dien de commissie heeft verricht. Daarna heeft H. M. zich tamelijk langdurig met verschillende leden leden onderhouden en daarbij besproken enkele punten, waarover het onderzoek geloopen heeft, en tevens de toestanden in verschillende deelen des lands, alwaar sommige leden der commissie wonen.

— Op den leeftijd van 62 jaar is overleden, de luit-generaal H. G. Boumeester, adjudant i. b. d. van wijlen Z. M. den Koning, Kanselier der Nederlandsche Orden, ridder der Militaire Willemsorde en van den Nederlandschen Leeuw, grootofficier der orde van Oranje-Nassau.

— H. M. de Koningin en H. M. de Koningin-Regentes hebben ieder f 500 doen toekomen aan dr. F. Van Gheel Gildemeester te 's Gravenhage ten behoeve van de Werkverschaffing en uitdeeling van koffie, van den Christelijken Volksbond.

— Koningin Wilhelmina reed laatst op de spiegelglad gemaakte baan achter het Huit Ten Bosch, waar 100n haar schaatsenrijden aanschouwden. Zij beweegt zich thans geheel alleen op hare zilveren schaatsen over het ijs, gevolgd door hare sur-intendante en een ordonnans-officier. Nu en dan vereenigt zij een groepje aan den gaat het gelid in breede rij voorwaarts. De regentes slaat het ijsvermaak op eenen afstand gade en neemt nu en dan plaats in de lichte ijzereren slede, die hare dochter zonder eenige hulp van de haar vergezellende personen en met geen bijzondere krachtinspanning over het ijs voortduwt.

BUITENLAND.

Frankrijk.— De *Petite République Française* ontvangt het volgende telegram uit St. Petersburg: De politie heeft te Moscou in een eenzaam gelegen huis, eene vergadering van 80 nihilisten verrast, waaronder 8 vrouwen. Bij de aankomst der politie en der kozakken hebben er zich 5 voor den kop geschoten; 32 konden de vlucht nemen en de overige zijn aangehouden. Er heerscht groote ontroering in de stad.

— In den nacht van Zondag op Maandag deed, naar uit St. Petersburg geseind wordt, een kudde hongerige wolven, gedurende een sneewstorm, een aanval op een armoedig en uit enkele woningen bestaand dorp in de nabijheid van Jekateri noslaf. Vier vrouwen en twee kinderen, die zich op straat bevonden, werden door de roofdieren verscheurd. De wolven bleven den geheelen nacht in het dorp en trokken eerst bij het aanbreken van den dag heen, nadat hun aantal door de geweerkogels der dorpsbewoners zeer sterk geslonken was.

Belgie.— Op de wereldtentoonstelling te Antwerpen zal ook een bestuurbare luchtballon zijn—en uitvinding van een Antwerpenaar Ridder le Clement de Saint-Marcy, luitenant der genie. Bij dien ballon zullen de zware werktuigen, welke de beweegkracht voortbrengen, beneden op den grond blijven, terwijl de electrische beweegkracht naar den ballon gevoerd wordt langs een slappen draad.

—Maandag is te Charleroi eene poging gedaan om de herstelplaats van het spoorwegstation in de lucht te doen vliegen. In het kolenpark vond men, tegen een der gebouwen, een linnen zak met, een aantal dyamietpatronen en voorzien van ean lont, die echter niet brandde.

Duitschland.—Het Centrum in den Landdag van Baden heeft eene reeks wetsontwerpen ingediend, waarbij wordt voorgesteld de wet op de religieuze orden op te heffen en aan de ordesgeestelijken vergunning te verleenen, missiën te geven. Voorts wordt een wijziging der wet met betrekking tot de seminaria verlangd, terwijl ten slotte nog een voorstel is aanhangig gemaakt herziening der kiestabel. De districtsverdeeling in het groothertogdom is nl. uan dien aard, dat zij vele jaren lang de minderheid in den lande, meerderheid in het het parlement deed zijn. De katholieke afgevaardigden hebben thans uitzicht op succes met hun wetsontwerpen. De nationale liberale opperheerschappij is eindelijk vernietigd en wanneer de conservatieven socialisten voor de Centrum-voorstellen stemmen, is de aanneming daarvan verzekerd.

— Te Berlijn is het bedenkelijk bedenkelijk bericht ontvangen, dat het gouvernements-gebouw te Kamerun, de Afrikaansche kolonie, waarop de Duitscher zoo trotsch is, is bestormd en geplunderd, nog wel door een aan 't muiten geslagen troep politie-soldaten. Wel heeft de bemanning van het oorlogschip Hyäne het aanstonds weer in bezit genomen, maar eerst na een gevecht, waarin verscheidene dooden vielen, onder welke waarschijnlijk ook de vroeger reeds als overleden gerapporteerde eerste officier der Hyäne, Graaf Alexander Monts. Koloniseeren kost leergeld, — dat moet Germania nog ervaren.

Engeland.—Londen zal weldra het grootste spoorwegstation ter wereld bezitten. De verbouwing van het Liverpool street station nadert hare voltooiïng. Het zal eene oppervlakte van vijftien acres beslaan. De werken hebben twee jaren geduurd. Bijna 100,000 M^3 moesten gegraven worden. Acht nieuwe lijnen en acht nieuwe perrons, waarvan vier eene lengte van 500 Eng. voet, en een vijfde een van 700 Eng. voet heeft, zijn aangelegd en zijn onder één kap vereenigd, met een rangeerterrein van 90 bij 210 Eng. voet. Voor die kap zijn 15,000 tons ijzer gebruikt. Het station za! door booglampen, de kantoren zullen door gloeilampen verlicht worden; de krachtige stroom hiervoor noodig, zal tevens de beweegkracht voor kranen en dergelijke werktuigen leveren.

— De inboorlingen melden, dat de 50 man van kapitein Wilson, door de troepen van Lobengoela gedood zijn. Het gerucht loopt evenwel, dat 7 man zich hebben kunnen redden in het gebergte.

Rusland.—De correspondent der *Standard* te Moskou seint de volgende bijzonderheden over de belasting op de huishuren in Rusland, welke den 1n Jan. in 227 der voornaamste steden in werking trad. Deze steden zijn ingedeeld in vier klassen. De 1e wordt gevormd door St. Petersburg en Moskou; de 2e omvat 10; de 3e 67, en de 4e 141 steden. Het belastbare minimum der huur voor de steden der 1e klasse 300 roebel per jaar, en daalt af tot 120 in de overige drie klaslen. Intusschen is de vorming voorbehouden van eene 5e klasse met een minimum van 60 roebel per jaar. Op het laagste minimum van huur bedraagt de belasting ongeveer 1½ pCt.; zij stijgt tot 10 pCt. van 6000 roebels huur te St. Petersburg en Moskou en de daarna evenredige huishuren in andere steden. De opbrengst dezer belasting wordt geraamd op 4½ millioen roebel per jaar, of nog 1 millioen meer als de 5e klasse zal worden gevormd. Talrijke uitzonderingen en vrijstellingen streken om de volksklasse niet onder deze belasting te doen vallen.

— Een in de nabijheid van de Duitsche grenzen wonend, rijk Russisch grondeigenaar trad, niettegenstaande hij tot de Grieksche kerk behoorde, een 25 jaar geleden met eene R. K. Poolsche in het huwelijk. Uit het huwelijk werden drie dochters geboren, die op verlangen der moeder R. K. gedoopt en opgevoed werden. Op grond van een onlangs verschenen keizerlijk bevelschrift, dat de kinderen moeten worden opgevoed in het geloof van den vader, eischte nu de overheid, dat de drie meisjes tot de Grieksche kerk zouden overgaan. De meisjes gingen in alle stilte op de vlucht en slaagden er in om over de grenzen te komen. De vader zette wel onmiddellijk, vergezeld van een gerechtelijk beambte, de vluchtelingen na, maar eerst in Posen slaagde hij er in het spoor van zijn kinderen te vinden. De meisjes werden in een geestelijk gesticht ontdekt en door de politie weer bij den vader gebracht, die thans met de vluchtelingen weder huiswaarts is gereïsd. De arme kinderen, die maar niet zoo op commando van geloof wilden veranderen, gaan zeker een heel moeielijken tijd tegemoet.

— Het gerechtshof te Odessa heeft besloten de firma Dreyfus & Co., die tijdens den hongersnood tot hooge prijzen aan de provincie Samara meel verkocht, dat later bleek te bestaan uit een mengsel van zemelen, zand, krijt en onkruidzaad, te vervolgen, ook wegens aanslag tot vergiftiging in het groot (daar het onkruid van eene vergiftige plantensoort was). 7 leden, chefs en bedienden der firma, zullen terechtstaan: er zullen 258 getuigen en 9 deskundigen in moeten optreden.

— Bij de Russische winter-krijgsbeweging, te Orel, trok de generaal Doloukhanaff, die ze bestuurt, met een groot gevolg over de bevrozen rivier Orlijk, toen eensklaps het ijs brak onder het gewicht van ruiters en paarden, die in het water verdwenen. Men slaagde er met veel moeite in den generaal te redden, maar zijn toestand is evenwel erg. De geneesheeren deden hem aanstonds naar St.-Petersburg vertrekken. Het bericht zegt niet of er soldaten verdronken zijn of niet.

— Een vreeselijk ongeluk had plaats te Nyni aan de Wolga. Er werd 's nachts op het ijs een groot liefdadigsheidsfeest gegeven, toen plotseling het ijs inzakte en een 2otal personen verdronken. De nasporingen, die wegens de dikte van het ijs zeer moeilijk waren, zijn tot nu toe vruchteloos gebleven.

Amerika— Onder de Indianen in geheel Canada heerscht groote hongersnood. Uit Labrador en Britsch Columbië komen berichten omtrent de ongehoorde kwellingen, waaraan da arme roodhuiden zijn blootgesteld: de zendelingen doen al het mogelijke om de ellende, die thans tengevolge der eensklaps ingevallen felle koude nog veel grooter geworden is, te verzachten. Met de beperkte middelen waarover zij beschikken kunnen zij echter maar in een klein deel van den nood der Indianen voorzien. Reeds heeft men zich met dringend verzoek om hulp tot de regeering der Vereenigde Staten gewend en hoopt dat zij geen weigerend antwoord zal geven. In een Indiaansch dorp in het noorden der provincie Quebek, zijn meer dan 100 inwoners van honger omgekomen: de anderen hebben hun dorp verlaten, om elders brood en steun te vinden. Als de regeering gedurende den thans ingevallen winter niet de noodige maatregelen neemt zullen de Indianen bij duizenden door honger omkomen.

— Volgens bericht uit San Francisco zou de politie een helsche machine ontdekt hebben, welke geädresseerd was aan Cleveland.

— Uit Amerika wordt geseind, dat het jaar 1894 voor den handel in dat land het slechtste was van de laatste 50 jaren. 1893 overtreft nog het slechte jaar 1837.

Azie.—Op het eiland Cyprus moet een ware anarchie heerschen. Moord en diefstal zijn er aan de orde van den dag, en de Engelsche autoriteiten doen niets om daar een einde aan te maken. Onlangs deed een bende van 300 tot de tanden gewapende Turken een inval in het dorp Colossi, terwijl het huwelijk van een der notabelste christelijke ingezetenen werd gevierd. Er ontstond een algemeene paniek: de Christenen liepen de wapen, maar toen zij er in slaagden de roovers te verdrijven, waren reeds eenige huizen geplunderd.

Afrika. — Te Rome zijn berichten ontvangen omtrent eene afschuwelijke barbaarschheid, die aan 't

hof van den vorst van Abyssinië, Menelik heeft plaats gevonden. Eenigen tijd geleden was eene samenzwering tegen het leven van dien vorst ontdekt, maar Menelik achtte het raadzaam, de zamenzweerders, waaronder zich personen van grooten invloed aan het hof bevonden, genade te schenken. Een jongeling uit de omgeving van den vorst, die van de samenzwering had afgeweten en na de ontdekking den toorn van zijn meester vreesde, ging op de vlucht, maar werd weder gevangen genomen en, zonder eenig gerechtelijk vonnis, op de afschuwelijkste wijze om het leven gebracht; eerst sneed men hem de tong uit en zaagde hem een voet af; acht dagen later liet de vorst hem de rechterhand afsnijden en hem toen in de woestijn in de brandende zonnehitte neerleggen, tot de hyena's en gieren hem verslonden. Deze onmenschelijke daad van den beheerscher van Abyssinië, die zich nog al Christen noemt, heeft in 't land groote ontzetting ontwekt.

VERSCHEIDENHEDEN.

— Te C., in het Badensche Oberland, zoo verhaalt de *Koln. Volksztg.*, heerschte onlangs niet weinig schrik door het vinden eener helsche machine. De predikant kwam de trap voor zijne woning af, toen hij op de onderste trede eensklaps een vormeloos voorwerp zag liggen. Bij nader toezicht onderscheidde hij een voorwerp, geheel gelijk aan eene anarchistenbom en geheel met kettingen omwonden......Geen twijfel, t' was eene helsche machine, zooals zij in de boeken beschreven staat. De predikant liet spoedig den burgemeester ontbieden, die juist gereed stond om ter kerk te gaan. Hij kwam spoedig ter plaatse en liet onmiddelijk den commissaris halen. Terwijl deze nu met den begrijpelijken angst van den familievader, op bevel des burgemeesters, aarzelend het gevaarlijk voorwerp naderde, schoolde eene groote menigte volks bijeen, die op eerbiedigen afstand met beklemde borsten, ademloos wachtte op de dingen die komen zouden. Na lange, bange oogenblikken, gelukte de arm des gerechts er in, het duivelsch werktuig in eenen korf te leggen. Reeds wilde de commissaris het in de nabijgelegen rivier onschadelijk maken, maar de burgemeester gaf bevel het gevaarlijk voorwerp in het zoogenaamde slot te plaatsen, tot verder onderzoek. Aldus geraakte de helsche machine eindelijk buiten het bereik des volks. De gemoederen der burgers waren echter nog niet geheel gerust, maar toch was de kalmte in zooverre teruggekeerd, dat de godsdienstoefening kon beginnen. Toen deze uit was en de burgemeester sedert eenige oogenblikken in zijne wonig was teruggekeerd, ernstig nadenkende wat hem te doen stond, kwam de stadsbode ademloos binnengeloopen, om te vragen of hij het parket reeds verwittigd had. „Neen, is de bom gesprongen?" vroeg angstig de burgemeester. „Goddank neen," zuchtte de bode. „De kogel, en de kettingen die er om gewonden waren, zijn...:... het tegenwicht eener hanglamp, dat ik gisteren avond in den donker op de trappen heb laten liggen, toen ik daar een oogenblik uitrustte!" Tableau!

LAS ONCE DE LA MAÑANA

Suponte que eres un hombre pobre, como será lo más probable, pues la mayor parte de nosotros somos pobres y nos vemos obligados á trabajar para ganarnos la subsistencia. Supónte que no tienes probabilidades de nada mejor, é imagínate la escena siguiente. Estás tomando tu modesto desayuno una mañana, y ese desayuno no es ni muy nutritivo ni muy abundante; pero tú le sacas el mejor partido charlando y riendo con tu mujer y tus hijos, —cuando, de repente se te presenta el cartero con una carta. Es de un abogado, y su membrete vá estampado en el sobre; rasgas éste, y entonces lées la carta con los ojos abiertos, y temblándote las manos; en la carta te informan de que has heredado una fortuna de un pariente lejano que se halla en país extranjero, hombre á quien nunca habías visto, ni del cual habías oído hablar. Qué asombro. Qué noticia tan agradable. Recíbesla carta el 18 de Agosto á las siete de la mañana, y ya no te se olviba jamás ese día, ni esa hora; jamás, por mucho que vivas, como yo realmente deseo que te suceda.

Pues bien, Manuel García no olvidará nunca la hora de las once de la mañana de cierto día de Marzo de 1893. Era marino, y se hallaba en los Docks de Cartagena ayudando á descargar el buque á que pertenecía, cuando, de repente se vió atacado de frío, acompañado de palpitaciones en el corazón. Al frío sucedió un violento dolor de cabeza; la lengua se le puso tan seca como un jarro vacío puesto al sol. Estaba ya cerca la hora de tomar un tente en pie, y había él estado pensando en ella con gozo, pero ya todo deseo de tomar alimento se le fué como huye el pájaro á quien asustan. No pudo tomar nada, y solo el pensar en comer le era ya repulsivo. Hacia la tarde apareció ya la fiebre, sudó un poco, y se sintió ligeramente mejor, pero no bien, y muy lejos de estarlo.

Aquella noche se fué á la cama sin esperanzas de poder descansar, y sus temores se realizaron; después de una modorra inquieta se levantó á la mañana siguiente, y se sintió débil, lánguido y abatido.

Al día siguiente, á las once de la mañana, el frío y la fiebre volvieron á aparecer, y al cabo de una hora se hallaba ardiendo de calentura; á ésta siguió el dolor de cabeza. Era horrible, dice; casi le volvía loco. Comprendió que debía ponerle un remedio desde luego, y consultó á un médico jóven, quien le dijo que debía frotarse el estómago fuertemente, con la mano; lo hizo y, cosa curiosa, obtuvo algún alivio con ello. Pero esto es lo único que se pudo decir. Después de esto, naturalmente, siguió el tomar la quinina, medicamento que en determinados casos es muchas veces eficaz y útil, pero que á la larga es malo como lo saben cuantos han adquirido la costumbre de tomar quinina. En su caso Manuel García nos dice que le produjo hinchazón en los pies; pero no fué la quinina, sino algo peor, lo que se la causaba. En un momento voy á decirte lo que era.

En la carta en que él describe todo esto, fechada en Cartagena el 7 de Abril de 1893, dice: "Catorce días había estado viviendo en tan miserable estado, casi sin comer, y trabajando por la mañana con una completa excitación de nervios, sintiéndome tan débil que á cada momento me sentia desfallecer. A pesar de estar dotado por la naturaleza de una constitución robusta, comprendía que ésta se iba destruyendo. Ninguna medicina parecía bastar á hacer desaparecer aquellos ataques de frío y fiebre, cuando, por fin oí hablar del Jarabe Curativo de la Madre Seigel, y lo probé inducido á ello por haber leído y oído su eficacia en conseguirlo en otras personas, después que todo tratamiento les había sido ineficaz.

"Con gran sorpresa y gozo mío los ataques disminuyeron así en frecuencia como en intensidad, tanto que á los ocho días habían cesado por completo, y recobré fácilmente el apetito, la fuerza, y mi fácil y restaurador sueño. Mis amigos me habían recomendado muchos remedios, pero sólo el Jarabe me fué eficaz. Pueden Vds. recomendarlo; en mi nombre, á todos aquellos que sufran lo que yo sufrí. Ahora voy á bordo del buque en muy buena salud, y doy á Vds. las gracias por haberme sugerido el remedio que me ha curado.—Firmado, Manuel García."

La sangre de Manuel García estaba llena de ácido venenoso proveniente de la torpeza del estómago y del hígado — indigestión y dispepsia— y en este estado la exposición al calor del sol, probablemente junto con el demasiado ejercicio, produjeron la fiebre periódica, y los pies se le hincharon á causa de la acumulación de agua, dando á conocer la inactividad de los riñones y la hidropesía. El Jarabe de la Madre Seigel expedió el veneno y corrigió la digestión, necesariamente se seguió á esto restablecimiento.

No, hasta tanto que no emprenda el último viaje de la vida. 1

Paul F. G CURIEL
biedt het geëerde publiek zijne diensten aan tot het geven van lessen in de Fransche taal en in het Italiaansch- of dubbel boekhouden.
Grondtaal: Hollandsch of Spaansch
Curaçao, 13 Juni 1893.